

with the economic and non-economic environment, tend to endure for a long time through continual adaptation, even in the presence of disturbances not foreseen at the time of the system's design and implementation.

The preceding models (autopoietic and viable system models) refer to all organizations independently of the nature of the processes they carry out. But what do production organizations and companies actually do to remain vital and effectively adapt to environmental changes?

To clarify this operative aspect, Piero Mella has introduced a particular framework in which he has identified five *vital functions* that are strictly necessary for any productive organization to survive for a long period of time overcoming turbulences with cognitive functions that all enterprises must play.

Mella's model (2005, 2012, 2014) interprets firms as systems composed of five interconnected sub-systems of transformation, each of which, operating with maximum efficiency, carries out a vital function similar to what is proposed in the VSM (fig. 3).

While the VSM represents organizations from the point of view of their structural synthesis, the Model of the Organization as an Efficient System of Transformation (MOEST) sees them from a functional viewpoint.

The struggle for survival induces firms to continually learn in order to adapt and self-renew both products and processes as well as their overall organizational structure (Volberda and Lewin, 2003).

ТУРБУЛЕНТНІСТЬ   СЕРЕДОВИЩА   ФУНКЦІОНУВАННЯ ПІДПРИЄМСТВ БЛАГОУСТРОЮ

О.М. БУРАК, к.е.н.

Харківський національний університет міського господарства

імені О.М. Бекетова

ledanext@mail.ru

Концепція турбулентності середовища проживання, яка запропонована І. Ансоффом, подається у контексті підприємств, що обслуговують середовище проживання людини (далі – ESO). До некомерційних ESO можна віднести всі підприємства міського благоустрою – озеленення, зовнішнього міського освітлення, дорожньо-мостового господарства.

Складність застосування концепції турбулентності середовища проживання, в першу чергу, пов'язана з гіпотезою «Зростання

турбулентності середовища проживання», яка підкреслює, що зміни є все більш незвичними і швидкими, можливості їх передбачення і запобігання ним невеликі, методи реагування все більш дорогі. Дана теза показує, що нам необхідно дослідити, чи так все відбувається в галузі благоустрою.

Можна виділити два прояви змін рівня турбулентності середовища підприємств благоустрою:

- процеси, що відбуваються у зовнішньому середовищі, викликають наслідки і зміни у внутрішньому середовищі, які дуже складно передбачити. Дуже часто це пов'язано з неочікуваними реакціями і протидіями зі сторони тих, на кого ці процеси спрямовані;

- немає прозорості у причинах змін, які ініціюються для даних підприємств, особливо - законодавчих, що пов'язано з розривом у баченні проблем галузі представниками міністерств, представниками органів місцевого самоврядування і керівниками підприємств.

До найбільш розповсюдженої діяльності з прийняття рішень в умовах турбулентності в ESO відноситься процес фінансування. Для забезпечення виживання, бізнес-структура має вжити заходи стратегічного характеру, а некомерційні організації, що отримують бюджетну підтримку, не зацікавлені в стратегічній активності. Тобто утворюються замкнене коло – підприємства благоустрою не отримують достатньо бюджетної підтримки, але і не здійснюють системи заходів зі стратегічного управління.

Таким чином, можна стверджувати, що для формування правильної ринкової поведінки підприємств благоустрою в турбулентному середовищі проживання їм необхідно здійснювати стратегічне управління, особливо у питаннях бюджетування як форми стратегічної поведінки підприємства.

Для активізації вказаної стратегічної поведінки підприємств необхідно підвищити залежність від комерційного доходу, що вже впродовж 14-ти років намагаються зробити через програму реформування галузей ЖКГ, а крім того – необхідно створити залежність між доступом до бюджетних коштів і комерційними показниками діяльності.

Зважаючи на результати проведеного дослідження, слід сказати, що для виживання у справжньому турбулентному середовищі, необхідно розробити життєздатну програму реформування виключно для підприємств галузі благоустрою, враховуючи їх відмінності від житлово-комунальних підприємств.